

Kedves Dékán Asszony, Kari vezetők, új és régi Hallgatók, Kollégák!

Hálás vagyok, hogy itt állhatok ma és megoszthatom a gondolataimat arról, ami miatt mindannyian itt vagyunk: mit jelent a 21. század elején gyógypedagógusnak lenni és mit is csinál, vagy inkább mit csinálhat egy gyógypedagógus a mai magyar gyakorlatban.

Több helyen néztem meg, hogy milyen válaszok léteznek az első kérdésre.

A Bárczi honlapja szerint: itt olyan gyógypedagógusokat képzünk, akik korszerű tudással támogatják a fogyatékos emberek fejlődését, tanulását és társadalmi részvételét.

A Chat.gpt szerint: gyógypedagógusnak lenni nem elsősorban egy szakma, hanem egy sajátos módja annak, ahogyan az ember a másikkal viszonyul. Gyógypedagógusnak lenni azt jelenti, hogy valakiben nem a hiányt keressük, hanem a részvétel lehetőségét.

Szerintem pedig a mai gyógypedagógus Hídépítő. Összeköti az embert az iskolával, a családdal, a munka világával, a közösségekkel és a döntéshozókkal. Sokszor nem az embert igyekszik „alkalmassá tenni” a rendszerre, hanem a rendszert változtatja meg, hogy az emberibb, igazságosabb és befogadóbb legyen.

Gyógypedagógusnak lenni számomra azt jelenti, hogy olyan lehetőségeket teremtünk, amelyekben minden ember a saját életének szerzőjévé válhat, és közösségeinek aktív polgáraként élhet.

A három megközelítés valójában nem verseng egymással, hanem erősíti egymást. Gyógypedagógiai szaktudás. A közösségi részvétel támogatása. És egy empowering környezet megteremtése.

Az empowerment a fogyatékoságtudomány egyik fontos fogalma. Többet jelent felhatalmazásnál: azt jelenti, hogy szövetségesként segítjük a fogyatékos embereket abban, hogy visszavegyék a saját életük irányítását. Hogy egyre több döntést hozhassanak meg saját magukról – ne helyettük döntsön a szülő, a szakember vagy az intézmény, hanem ők maguk.

Ez nekünk talán természetes.

Tegyük hát természetessé mindenki számára.

A kérdés már csak az: hogyan?

Mit csinál – vagy inkább mit tehet ezért – ma egy gyógypedagógus?

Hadd meséljek Önöknek egy bárczis hallgatóról, Ákosról, akivel együtt dolgozhattam első éves hallgató korában. Az itt megszerzett szaktudást felhasználva ma egy olyan éttermet vezet, ahol fogyatékos munkavállalók dolgoznak.

Gyógypedagógus. Egy étterem vezetője. Elsőre talán nem is gondolnánk, hogy ez a kettő összetartozik. Pedig nagyon is.

Hadd meséljek egy másikról. Katalin jelenleg szakpolitikusként jogszabályalkotással és stratégiai fejlesztésekkel támogatja a fogyatékos emberek közösségi részvételét akadálymentesítési és esélyegyenlőségi területen.

Gyógypedagógus. Szakpolitikus.

Elsőre talán ezt sem feltétlenül kapcsolnánk össze. Ez is gyógypedagógia.

És egy harmadikról. Zsófi idegrendszeri sokszínűséggel élő, neurodiverz fiatalok számára épített ki egy lassan országszerte elérhetővé váló szolgáltató hálózatot.

Három gyógypedagógus. Egy étteremvezető. Egy szakpolitikus. Egy szolgáltató hálózat építője. Mi köti össze őket?

Az, hogy mindannyian ugyanonnan indultak: innen, a Bárcziról. És hogy a gyógypedagógiai tudásukat nemcsak emberek támogatására, hanem lehetőségek, közösségek és rendszerek alakítására is használják. Igazi hídépítők valamennyien.

S most nézzenek körül!

Önök mind ilyen hídépítők lesznek: óvodai fejlesztőként, iskolai gyógypedagógusként, a munkaerőpiaci szolgáltatásokban vagy a támogatott lakhatásban dolgozó szakemberként, kutatóként, szakpolitikusként, jogvédőként – a fogyatékos emberek szövetségeseiként.

És nézzenek körül még egyszer.

Itt vannak most a teremben azok az oktatók is, akik végigkísérik majd az Önök útját. Vannak, akik tanult szaktudásukkal állnak majd Önök mellett. Vannak, akik fogyatékos emberként megélt tapasztalataikkal

gazdagítják a közös munkát. És vannak, akik a megélt tapasztalatot és a tanult szaktudást egyszerre hozzák be a Bárczi közösségébe.

Micsoda lehetőség a közös tanulásra, a részvételiség és a demokratikus működés mindennapi megélésére. Ez az a műhely, ahol kipróbálhatjuk a szövetségi létet: ahol együtt tanuljuk a fogyatékos emberekkel az empowering támogatás alapelveit és módszereit, hogy aztán a saját helyi közösségeinkben sikerrel alkalmazzuk őket.

Talán néhány év múlva már nem is kell majd külön beszélnünk arról, hogy a fogyatékos embereknek joguk van tanulni, dolgozni, dönteni és közösségeik aktív tagjaként élni.

Egyszerűen természetes lesz.

Mindenki számára.

És ha egyszer majd valaki megkérdezi Önöktől, mit jelent gyógypedagógusnak lenni, remélem, már nem egy definíció jut először eszükbe.

Hanem azok a hidak, amelyeket addigra a fogyatékos emberekkel együtt felépítettek.

Köszönöm, hogy meghallgattak.